

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru: Priemyselná politika v oblasti bezpečnosti – Akčný plán pre inovatívny a konkurencieschopný bezpečnostný priemysel“

COM(2012) 417 final

(2013/C 76/07)

Spravodajca: **pán PEZZINI**

Európska komisia sa 26. júla 2012 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru: Priemyselná politika v oblasti bezpečnosti – Akčný plán pre inovatívny a konkurencieschopný bezpečnostný priemysel“

COM(2012) 417 final.

Odborná sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu, poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 8. januára 2013.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 486. plenárnom zasadnutí 16. a 17. januára 2013 (schôdza zo 16. januára) prijal 128 hlasmi za, pričom 2 členovia hlasovali proti a 5 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) sa domnieva, že je nevyhnutné zaviesť integrovanú európsku politiku pre bezpečnostný priemysel, ktorá by sa zakladala na koordinovanom prístupe k výzvam tohto odvetvia, na spoločnej stratégii a všeobecne uznávanej vízii rozvoja jeho konkurencieschopnosti na zjednotenom európskom trhu.

1.2 EHSV domnieva, že na zabezpečenie oživenia konkurencieschopnosti európskeho priemyslu, (zahŕňajúci tradičný bezpečnostný priemysel, obranný priemysel zameraný na bezpečnosť, ako aj nové prvky, t. j. najmä spoločnosti, ktoré rozširujú svoje existujúce civilné technológie na bezpečnostné aplikácie a poskytovateľov bezpečnostných služieb), ktorý má veľký a sľubný potenciál z hľadiska zamestnanosti a uplatnenia, je potrebné zabezpečiť:

— **vnútorný rozmer v podobe plnej interoperability na jednotnom trhu:** podporiť zavedením regulačného rámca, technických noriem a postupov primeranú úroveň vyčlenených zdrojov, jednotnú stratégiu rozvoja, ako aj značné investície do výskumu a inovácií,

— **prioritné opatrenia podľa druhu produktov** a služieb v závislosti od možnosti prispôsobiť ich právnej úprave a harmonizovaným postupom,

— **spoľahlivý prístup na medzinárodné trhy,** pričom treba zlepšiť medzinárodnú ochranu práv duševného vlastníctva v priemysle, a liberalizovať trhy v komerčnej oblasti, ako aj v oblasti verejného obstarávania, a uplatniť integrovanú stratégiu priemyselnej politiky,

— rovnoprávny prístup všetkých európskych výrobcov k využívaniu námorných ciest na export ich výrobkov na medzinárodné trhy,

— **integrované a spoločné opatrenia v rôznych sektoroch bezpečnosti a civilnej ochrany,**

— **spoločenský a etický rozmer technologických bezpečnostných aplikácií** už od ich koncipovania, aby sa zaručila ich **spoločenská prijateľnosť** a plná ochrana súkromia občanov,

— **odborná príprava a kvalifikácia ľudských zdrojov** v oblasti koncipovania, zavádzania, údržby a prevádzky bezpečnostných technológií, ktorých ústredným prvkom musí byť rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a základných ľudských slobôd a právo na ochranu ľudskej dôstojnosti.

1.3 EHSV súhlasí s iniciatívami akčného plánu, ale požaduje ich realizáciu v rámci užšej spolupráce a koordinácie, ktorá by sa viac zamerala aj na druhy produktov, na základe zodpovedajúcich a podrobných štatistických údajov aj z hľadiska výrobného profilu, počtu zamestnancov a veľkosti firiem v odvetví.

1.4 EHSV odporúča koordinovať a harmonizovať systémy riadenia poskytovania informácií a zaručiť interoperabilitu.

1.5 EHSV s presvedčením podporuje posilnenie možnosti riadiť a predvídať nové scenáre hospodárskej súťaže a vyhliadky na prístup k inštitucionálnym finančným zdrojom, a to aj prostredníctvom výhľadového plánovania na európskej úrovni.

1.6 **Spoločenský a etický rozmer** musí byť zohľadnený transparentne a zaručený vo všetkých vývojových fázach, od koncipovania až po normalizáciu a uplatnenie technológií v praxi. Nové technológie a predpisy musia už od svojich počiatkových fáz obsahovať ochranu základných občianskych práv, najmä tých, ktoré sa vzťahujú na ochranu súkromia a osobných údajov.

1.7 Na úrovni EÚ sa musí vyvinúť úsilie na koordinovanie činnosti jednotlivých štátov, aby sa zaručila odborná príprava a začleňovanie ľudských zdrojov do pracovného trhu v záujme poskytovania kvalitných profesionálnych služieb, ktoré by brali ohľad na jednotlivca a uplatňovali vyspelé technológie v podmienkach plnej interoperability.

2. Úvod

2.1 Bezpečnostný priemysel je strategickým odvetvím s produktmi nachádzajúcimi uplatnenie v civilnej i vojenskej oblasti, ktoré sú si blízke a navzájom prepojené, a predstavuje ideálny styčný bod vedeckého výskumu, technologických inovácií a vyspelých aplikácií.

2.2 Hnacou silou tohto priemyslu je už vzhľadom na jeho povahu technologický rozvoj, ktorý zabezpečuje neustály prílev nových technológií. Produkty a služby tohto sektora sú rôznorodé, veľmi rýchlo zastarávajú a vyžadujú si špičkové technické a vedecké výkony.

2.3 Hodnota trhu bezpečnostného priemyslu EÚ, ktorý v EÚ zamestnáva približne 180 tisíc osôb, sa odhaduje na takmer 36,5 miliardy eur, zatiaľ čo na celosvetovej úrovni tento sektor vzrástol za uplynulé desaťročie z 10 na 100 miliárd eur v roku 2011. Bezpečnostný priemysel EÚ tvoria tieto sektory: letecká bezpečnosť, námorná bezpečnosť, bezpečnosť dopravy vo všeobecnosti, ochrana hraníc, ochrana kritickej infraštruktúry, protiteroristická výzvedná služba (vrátane informatickej a kybernetickej bezpečnosti a komunikácie), fyzická bezpečnosť, krízové riadenie a ochranné odevy.

2.4 K týmto odvetviam treba pridať vesmírny bezpečnostný priemysel a jeho mnohoraké uplatnenia.

2.5 V Európe sa trh s produktmi odvetvia vesmírnej bezpečnosti opiera o veľké nadnárodné skupiny podnikov, ktoré pôsobia na európskej úrovni i na úrovni jednotlivých štátov v civilnej ochrane aj komerčnej oblasti, pričom 40 % dopytu tvorí komerčná zložka a 60 % inštitucionálna.

2.6 Hoci sa tento trh neustále rozvíja a medzinárodná kríza ho hospodársky neochromila, bezpečnostný priemysel EÚ čelí veľkej roztrieštenosti vnútorného trhu a priemyselná základňa je oslabená štátnymi technickými normami a regulačnými

rámcami, ktoré sa značne líšia, zatiaľ čo úsilie v oblasti výskumu a verejné obstarávanie je napriek zásahom EÚ v tejto oblasti, napr. prostredníctvom 7. rámcového programu, naďalej zväčša obmedzené na jednotlivé členské štáty.

2.7 EÚ je povinná zaručiť bezpečnosť svojich občanov a podnikov a spoločnosti ako celku v mnohých oblastiach, od civilnej ochrany pred prírodnými katastrofami po ochranu potravinového reťazca, od prevencie a boja proti terorizmu po ochranu proti chemickému, biologickému, rádiologickému, jadrovému ohrozeniu a ohrozeniu výbušnami.

2.8 Odvetvie bezpečnostného priemyslu má zásadný význam pre budúcnosť a je obzvlášť dobrým príkladom výziev a príležitostí, ktoré čakajú Európu: mnoho európskych podnikov patrí vďaka svojej technologickej úrovni medzi svetovú špičku v rôznych segmentoch tohto sektora, ale hrozí im, že stratia podiel na trhu v porovnaní s hlavnými obchodnými partnermi.

2.8.1 Potrebné sú zodpovedajúce štatistické východiskové údaje, podrobné a spoľahlivé aj z hľadiska výrobného profilu, zamestnanosti a veľkosti firiem v odvetví.

2.9 Riadenie podnikov bezpečnostného sektora je veľmi komplexné a ovplyvňuje ho tieto premenné:

— súrodosť, transparentnosť a prístupnosť trhov,

— stratégie a výhľadové plánovanie; prístup k finančným zdrojom,

— regulačné rámce, technické normy, zosúladené postupy a záruky týkajúce sa práv priemyselného vlastníctva (práv duševného vlastníctva),

— technologická a prevádzková výkonnosť,

— možnosť riadiť a predvídať nové scenáre hospodárskej súťaže.

2.10 EHSV domnieva, že na vytvorenie vhodných podmienok na obnovu konkurencieschopnosti európskeho priemyslu je nevyhnutné, aby európsky vnútorný trh zaručil:

— vnútorný rozmer v podobe plnej interoperability na jednotnom trhu, zníženie roztrieštenosti, tak národných trhov, ako aj investícií do výskumu a inovácií,

- vonkajší rozmer v podobe prístupu na medzinárodné trhy, pričom treba odstrániť nedostatočnú medzinárodnú ochranu práv duševného vlastníctva a obmedzenia týkajúce sa prístupu na trhy v komerčnej oblasti, ako aj v oblasti verejného obstarávania, a uplatniť aj v tomto sektore agresívnejšiu „integrovanú“ stratégiu priemyselnej politiky s vonkajším rozmerom, ktorá zabezpečí Európskej únii vedúce postavenie v obchodnom systéme, a jednotné usmernenia v oblasti dvojstranných a mnohostranných obchodných dohôd⁽¹⁾,
- rovnaké práva európskych výrobcov pri vývoze vojenského materiálu do tretích krajín. Na vnútornom trhu by nemalo dochádzať k diskriminácii výrobcov z členských štátov, ktoré nemajú priamy prístup k moru, v podobe požiadaviek na získanie tzv. tranzitných licencií na prepravu ich výrobkov do námorného prístavu inej členskej krajiny,
- spoločenský a etický rozmer technologických bezpečnostných aplikácií, už od ich koncipovania, aby sa zaručila spoločenská prijateľnosť a plná ochrana súkromia občanov a ich základných práv spoločne s ochranou dôverných údajov,
- taký rozmer výroby a služieb, ktorý by nezasahoval do súkromného života, ale umožnil úspešné riešenia jednak z hľadiska rozvoja ľudských zdrojov, jednak v medzinárodnom kontexte, a podporoval veľké spoločnosti, vznikajúce podniky a malé a stredné podniky aj prostredníctvom konzorcií prepojených v sieťach a efektívnym využitím priemyselných zón, s cieľom dosiahnuť primeranú úroveň konkurencieschopnosti.

2.11 Zďaleka najvýznamnejším celosvetovým konkurentom sú **Spojené štáty americké**, ktoré využívajú výhody vyplývajúce z harmonizovaného právneho rámca, jednotných noriem a silného verejného dopytu na federálnej úrovni⁽²⁾, a majú k dispozícii konsolidovaný vnútorný trh, ktorý tvorí viac než 42 % svetového obratu a spoločnosti, ktoré majú vedúce postavenie v oblasti bezpečnostných technických zariadení. V **Japonsku a Izraeli** pôsobia spoločnosti, ktoré sú špičkou v oblasti niektorých špecifických vyspelých zariadení, najmä v sektoroch informatiky a komunikácie, zatiaľ čo **Rusko a Čína** zaznamenávajú výrazný pokrok v tradičných sektoroch fyzickej bezpečnosti.

2.12 Vzhľadom na túto situáciu vo svete EHSV zdôrazňuje, že bezpečnostný sektor si vyžaduje európsku proaktívnu priemyselnú politiku, ktorá by vyváženejšie skĺbila kapacity sektora, regulačný rámec pre technické predpisy a práva duševného vlastníctva, a predovšetkým druhy produktov, služieb a systémov, ktoré by dokázali vyhovieť spoločným normám, predpisom a harmonizovaným postupom, ako napríklad:

- systémy na kontrolu prístupu,
- skenovací hardware a software,
- systémy a nástroje ochrany,
- systémy a nástroje na identifikáciu a interpretáciu reality,
- systémy a nástroje na zabezpečenie dohľadu a vysledovateľnosti,
- poplašné systémy,

zatiaľ čo podmienky právnej úpravy a prístupu týkajúce sa „citlivých“ výrobkov sú predmetom hodnotenia a dohôd z prípadu na prípad, aby sa udržala úroveň kvality a bezpečnosti.

2.13 EHSV pri viacerých príležitostiach zdôraznil, že je potrebné podniknúť politické kroky v oblasti bezpečnosti sietí a informácií, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou Digitálnej agendy pre Európu.

2.14 EHSV už zaujal stanovisko k hlavným aspektom leteckej bezpečnosti⁽³⁾, námornej bezpečnosti⁽⁴⁾ a bezpečnosti cestnej dopravy⁽⁵⁾, ako aj k problematike riadenia operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach EÚ⁽⁶⁾, pričom vyzdvihol úlohu agentúry Frontex a potrebu globálneho posudzovania otázok ochrany hraníc a boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu.

2.15 Pokiaľ ide o vesmírne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti, výbor zdôraznil význam satelitov Sentinel a GMES a systému satelitnej navigácie Galileo⁽⁷⁾.

2.16 Viacero výskumných projektov poukázalo na význam demonštračných projektov v oblasti bezpečnostných technológií týkajúcich sa chemického, biologického, rádiologického a jadrového ohrozenia a ohrozenia výbušninami (CBRNE).

⁽¹⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 218, 23.7.2011, s. 25.

⁽²⁾ Pozri *Homeland Security Act* z roku 2002 a *US Safety Act* z roku 2002.

⁽³⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 100, 30.4.2009, s. 39 a Ú. v. EÚ C 128, 18.5.2010, s. 142.

⁽⁴⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 44, 11.2.2011, s. 173.

⁽⁵⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 65, 17.3.2006, s. 30.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 44, 11.2.2011, s. 162 a Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 134.

⁽⁷⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 256, 27.10.2007, s. 47; Ú. v. EÚ C 256, 27.10.2007, s. 73 a Ú. v. EÚ C 181, 12.6.2012, s. 175.

2.17 Siedmym rámcovým programom (7. RP) sa po prvý raz zaviedol konkrétny výskumný program v oblasti bezpečnosti s rozpočtom 1,4 mld. eur, ktorý sa zameriava výlučne na projekty s civilným uplatnením a vývoj technológií a znalostí, ktoré majú chrániť občanov EÚ⁽⁸⁾ v súlade s ochranou ich súkromia a základných práv.

2.18 EHSV sa domnieva, že by sa malo uľahčiť používanie hybridných technológií, t. j. s civilným i vojenským uplatnením, vypracovaním vhodných noriem v spolupráci s Európskou obrannou agentúrou a rozhodnejšie a väčšími prostriedkami podporiť riešenie problematiky „bezpečnosti“ aj pri kľúčových podporných technológiách nového rámcového programu pre výskum a inovácie⁽⁹⁾, a mali by sa stimulovať demonštračné a pilotné projekty a vývoj prototypov.

2.19 Komisia zaradila bezpečnostný priemysel medzi základné časti hlavnej iniciatívy stratégie Európa 2020 pod názvom „Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie“, ku ktorej mal výbor možnosť zaujať stanovisko⁽¹⁰⁾.

2.20 EHSV sa domnieva, že je nevyhnutné zaviesť **spoločnú európsku stratégiu integrovaného prístupu v oblasti bezpečnostného priemyslu**, pretože zaistenie bezpečnosti je jednou z hlavných úloh v dnešnej spoločnosti, základným predpokladom rastu a zamestnanosti a vyžaduje si spojené úsilie a spoločné výhľadové plánovanie všetkých členských štátov v záujme posilnenia konkurencieschopnosti.

3. Zhrnutie návrhu Komisie

3.1 Oznámenie poukazuje na strategický význam bezpečnostného priemyslu a stanovuje hlavné opatrenia, ktorými Komisia zamýšľa sprevádzať proces zvyšovania inovatívnosti a konkurencieschopnosti európskeho bezpečnostného priemyslu.

3.2 Navrhnutý akčný plán vytyčuje nasledujúce usmernenia:

- odstrániť roztrieštenosť vnútorného trhu EÚ prostredníctvom zosúladených postupov certifikácie a technických noriem v oblasti bezpečnostných technológií a vzájomného uznávania certifikačných systémov,
- zefektívniť výskum a inovácie a priblížiť ich podnikom, a to jednak prostredníctvom technicko-normalizačných mandátov (v spolupráci s Európskou obrannou agentúrou)

⁽⁸⁾ Už počas prvej polovice platnosti 7. RP bolo z jeho prostriedkov financovaných viac ako 130 výskumných projektov v oblasti bezpečnosti. Európska komisia zverejnila katalóg úspešných projektov financovaných zo 7. RP.

⁽⁹⁾ Pozri INT/651 Kľúčové podporné technológie.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 218, 23.7.2011, s. 38.

na vypracovanie „hybridných noriem“, t. j. noriem, ktoré sa vzťahujú na výskum a vývoj v oblasti obrany aj civilnej ochrany, jednak tým, že sa uplatnia nové pravidlá týkajúce sa práv duševného vlastníctva a obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, ktoré boli stanovené v rámci programu Horizont 2020, ako aj tým, že sa bude rýchle testovanie a validovanie bezpečnostných technológií financovať z budúceho Fondu pre vnútornú bezpečnosť,

- začleniť spoločenský rozmer a ochranu súkromia,
- zabezpečiť prístup na trhy: vývozné predpisy v záujme otvorenia trhov verejného obstarávania v tretích krajinách a odstránenie technických prekážok, preskúmanie možnosti zaviesť európske bezpečnostné označenie výrobkov, preskúmanie obmedzenia právnej zodpovednosti voči tretím stranám podľa *US Safety Act*, teda zákona USA o bezpečnosti (realizácia: 2012/2013).

3.3 Komisia zamýšľa zriadiť skupinu na monitorovanie navrhnutých opatrení, ktorá bude sledovať dosiahnutý pokrok podľa presne stanoveného harmonogramu.

4. Všeobecné pripomienky

4.1 Výbor sa domnieva, že pre európskych občanov, podniky a pracovníkov Únie, pre európsku spoločnosť ako celok a pre rozvoj konkurencieschopného a udržateľného hospodárstva je nevyhnutné vymedziť na úrovni EÚ integrovaný a koordinovaný prístup k výzvam v oblasti bezpečnosti a rozvoja príslušného európskeho priemyslu vo forme komplexnej stratégie EÚ v oblasti bezpečnostných systémov, ktorej stredobodom by bol jednotlivec a jeho dôstojnosť, aby sa splnili základné požiadavky na slobodu a bezpečnosť.

4.2 EHSV sa nazdáva, že je potrebné brať väčší ohľad na prínos už zriadených agentúr, ako sú EDA (obrana), Frontex (vonkajšie hranice), Europol (verejná bezpečnosť), ENISA (informatická bezpečnosť), EASA (bezpečnosť letectva), EMSA (národná bezpečnosť) a EFSA (bezpečnosť potravín), rovnako ako varovné systémy, ako je RAPEX (európsky systém na rýchlu výmenu informácií o výrobkoch) a ECHA v Helsinkách (systém chemikálií/REACH).

4.3 EHSV súhlasí s analýzou Komisie, že je potrebné naplno využiť špičkové postavenie mnohých európskych podnikov tohto sektora a **proaktívne** zaistiť skutočne jednotný a prístupný európsky vnútorný trh bez prekážok, ktoré predstavuje jeho fragmentácia, a podporiť sektor, ktorý je zdrojom výroby a rozsiahlych služieb s veľkým potenciálom zamestnanosti.

4.4 Výbor sa však domnieva, že by bolo vhodné pokročiť ďalej pri koncipovaní európskeho akčného plánu a pristúpiť k zavedeniu skutočnej spoločnej európskej stratégie pre bezpečnostný priemysel so spoločnou víziou, európskou platformou, ktorá by zoskupovala rôzne aspekty bezpečnosti, a riadením, ktoré by dokázalo zabezpečiť účinnú koordináciu v rámci EÚ.

4.5 Táto stratégia založená na integrovanom prístupe by sa mohla konkrétne zrealizovať vo forme virtuálnej platformy, ktorá by zahŕňala otázky etiky a riadenia, medziodvetvové aspekty a problematiku interoperability.

4.6 EHSV sa domnieva, že je potrebné preklenúť nedorozumenia medzi rozhodujúcimi politickými činiteľmi a priemyslom, a to aj posilnením iniciatív, ako je *European Security Congress* (európsky kongres o bezpečnosti), a pomocou platformy pre stály dialóg, ako napr. *Security Policy Forum* (fórum o bezpečnostnej politike).

4.7 Na odstránenie roztrieštenosti európskeho vnútorného trhu by sa mali zaviesť:

- horizontálna spolupráca a koordinácia v oblasti bezpečnosti, a to tak v rámci inštitúcií EÚ a jej agentúr, ako aj medzi nimi, aby sa zabezpečila úplná interoperabilita produktov a postupov, ktoré by boli sprevádzané vertikálnou koordináciou medzi rôznymi úrovňami finančnej pomoci,
- spoločné výhľadové plánovanie s účasťou všetkých aktérov v záujme vypracovania všeobecne uznávanej vízie,
- systém riadenia, ktorý by združil verejný a súkromný sektor.

4.8 Výbor sa nazdáva, že okrem začlenenia spoločenského rozmeru do vývoja výrobkov služieb a systémov už od ich počiatočného koncipovania by sa mali zaviesť mechanizmy umožňujúce zapojenie sociálnych partnerov a organizovanej občianskej spoločnosti do monitorovania uplatňovania spoločenského a etického aspektu pri rozvoji bezpečnosti a jej technologických a výrobných uplatnení.

4.8.1 Technicko-normalizačné mandáty by sa mali v spolupráci s EDA udeliť podľa zásad novej politiky normalizácie, ktorá zahŕňa zverejňovanie a transparentnosť ročného pracovného programu a plné zapojenie sociálnych partnerov a zástupcov organizovanej občianskej spoločnosti, ako aj vypracovanie špecifických požiadaviek, ktoré by sa dali uplatniť na obstarávanie v súlade so zásadami otvorenosti, konsenzu, transparentnosti, relevantnosti, neutrality a kvality⁽¹¹⁾.

4.8.2 EHSV súhlasí s navrhovaným prístupom v otázke vzájomného uznávania certifikačných systémov pod podmienkou, že sa dosiahne „jednotná úroveň kompetencie akreditovaných certifikačných orgánov“, ako aj „prísnejšie kritériá výberu a harmonizované výberové postupy pri posudzovaní zhody“⁽¹²⁾.

4.9 Výbor pokladá za dôležité regulačné uznanie **technológií s dvojakým uplatnením** s cieľom stimulovať rozvoj hybridných technológií so spoločným využitím v civilnej i vojenskej oblasti, ešte dôraznejšie však podporuje posilnenie financovania a obsahovej náplne priority „Kľúčové podporné technológie“ v rámci programu Horizont 2020, zároveň s finančnou pomocou z budúceho Fondu pre vnútornú bezpečnosť.

4.9.1 Pokiaľ ide o priemyselné a duševné vlastníctvo, je napriek jednoznačne významným novátorským prvkom plánovaného programu Horizont 2020 potrebné posilniť všetky súvisiace práva v rámci WTO a európskych dvojstranných a mnohostranných dohôd o pridružení, s osobitným dôrazom na doložky o obmedzení zodpovednosti a prístupe na trhy verejného obstarávania v tretích krajinách.

4.9.2 EHSV súhlasí s tým, že by sa mali naplno využiť nové možnosti, ktoré ponúka nástroj *obstarávania vo fáze pred komerčným využitím* zavedený v rámci programu Horizont 2020.

4.10 EHSV v plnej miere súhlasí s tým, aby sa posilnil spoločenský a etický rozmer pravidiel, ktorými sa riadi priemyselné odvetvie bezpečnostných technológií.

5. Konkrétne pripomienky

5.1 **Odstránenie roztrieštenosti trhu podľa druhov produktov** EHSV odporúča stanoviť priority pre ďalšiu činnosť, nie podľa sektorov, ale pre jednotlivé druhy produktov, ktorými by sa tak dalo ľahšie reagovať na potreby jednotného trhu prostredníctvom regulácie a harmonizovaných postupov v závislosti od ich vysokého trhového potenciálu a ich vplyvu na rozsiahle vrstvy občanov a pracovníkov, s osobitným dôrazom na podporu rozvoja malých a stredných podnikov, a to tak z hľadiska finančných zdrojov a výskumu, ako aj z organizačného hľadiska.

5.2 **Výskum a inovácia, práva duševného vlastníctva a obstarávanie.** EHSV žiada, aby sa na bezpečnostné technológie v programe Horizont 2020 vyčlenilo viac finančných prostriedkov EÚ a zároveň aby sa tento aspekt výraznejšie podporil v náplni priority „Kľúčové podporné technológie“, aby sa posilnili spoločné projekty v oblasti interoperability zamerané na bezpečnosť v rámci programu ISA⁽¹³⁾, aby sa na tento sektor v rámci režimu štátnej pomoci pre inovácie uplatnili výnimky, aby sa preskúmalo účinné uplatňovanie smerníc

⁽¹¹⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 68, 6.3.2012, s. 35.

⁽¹²⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 120, 16.5.2008, s. 1.

⁽¹³⁾ ISA – Interoperability Solutions for European Public Administrations 2010 – 2015.

ES/2004/18 a ES/2009/81 a nástroja obstarávania vo fáze pred komerčným využitím v bezpečnostnom priemysle, rozšírila spolupráca medzi verejným a súkromným sektorom a civilnou a vojenskou sférou, podporili stratégie na uľahčovanie cezhraničných fúzií a zoskupovaní spoločností, dosiahla harmonizácia pravidiel obmedzenia právnej zodpovednosti voči tretím stranám a zlepšili vnútorné právne predpisy v oblasti práv duševného vlastníctva.

5.3 **Prístup na zahraničné trhy.** EHSV sa nazdáva, že je potrebné posilniť integrované a spoločné opatrenia v rámci zahraničnej politiky v odvetviach bezpečnostného priemyslu, a posilniť ochranu práv duševného vlastníctva v rámci WTO a európskych dvojstranných a mnohostranných dohôd o pridružení, zaručiť rovnaký prístup na zahraničné trhy a k verejnému obstarávaniu na základe vzájomnosti, zvýšiť prestíž činnosti EÚ v oblasti medzinárodnej normalizácie a zaviesť európske označenie kvality bezpečnostných produktov *Euro Security Label*.

5.4 **Spoločenský a etický rozmer.** Všetky bezpečnostné systémy, produkty a služby musia rešpektovať základné práva a slobody občanov, najmä právo na súkromie, a prispievať k hospodárskemu a spoločenskému pokroku, bezpečnosti obchodu a blahobytu a bezpečnosti osôb. V rámci technologického vývoja musí byť možné posilniť ochranu osobných údajov a súkromia už od jeho počiatočných fáz, a poskytnúť zároveň s podporou dialógu medzi verejným a súkromným sektorom nástroje na transparentné a zodpovedné uplatňovanie práva, ktorého stredobodom musí byť ochrana osôb.

5.5 **Rozmer vzdelávania, zaraďovanie do zamestnania** a začleňovanie kvalifikovaných ľudských zdrojov musí byť v súlade s požiadavkami na bezpečnosť a uplatňovanie vyspelých bezpečnostných technológií, v záujme poskytovania kvalitných profesionálnych služieb v podmienkach plnej interoperability a s ohľadom na jednotlivca a ochranu jeho dôstojnosti.

V Bruseli 16. januára 2013

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON
